

การใช้เทคนิคซินเนคติกส์พัฒนาความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์

USING SYNECTIC TECHNIQUE TO DEVELOP CREATIVE ENGLISH WRITING PROFICIENCY

พรททัย ตันขจิตานนท์

รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาศิลปศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ
และศิลปศาสตร์ และรองผู้อำนวยการกองการศึกษางานวิจัย
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาภาคพายัพ เชียงใหม่
E-mail : pt_khwan@hotmail.com

บทคัดย่อ

การพัฒนาความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ก่อนและหลังการสอนโดยใช้เทคนิคซินเนคติกส์และเปรียบเทียบผลการใช้เทคนิคซินเนคติกส์ในการเขียนภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์กับลักษณะของกิจกรรมที่ต่างกัน กลุ่มเป้าหมายเป็นนักศึกษาในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ที่เรียนวิชาการเขียน 2 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้เทคนิคซินเนคติกส์ จำนวน 6 แผน และแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า คะแนนความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาหลังเรียนโดยใช้เทคนิคซินเนคติกส์โดยเฉลี่ยรวม มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนร้อยละ 19.30 และกิจกรรมการเขียนเรื่องจากสิ่งเร้าที่เกิดจากการลืมรส ทำให้คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนเพิ่มขึ้นสูงสุดร้อยละ 39.00 รองลงมาคือ กิจกรรมการเขียนเรื่องจากสิ่งเร้าที่เกิดเป็นภาพ (ร้อยละ 29.60) และกลืน (ร้อยละ 16.20) ตามลำดับ

คำสำคัญ: การเขียนภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ เทคนิคซินเนคติกส์

ABSTRACT

The purposes of this research were to compare the undergraduate students' creative English writing proficiencies before and after being taught with the use of Synectic Technique and to compare the effects of using Synectic Technique with the varieties of creative English writing activities. The target group consisted of 35 undergraduate students in the Business English Program who enrolled in the Writing 2 Course in the second semester of the 2009

academic year at Rajamangala University of Technology Lanna, Chiang Mai. The research instruments were 6 lesson plans using Synthetic Technique to teach creative English writing, and a creative English writing ability test. The findings of the study revealed that the students' overall post-test mean score of the creative English writing ability after learning under the Synectic Technique was 19.30 percent higher than their pre-test counterpart; and the creative English writing activities based on the stimulus of tasting showed the highest gain of post-test mean score at 39.00 percent, followed by the English writing activities based on the stimuli of pictures (at 29.60 percent) and smelling respectively (at 16.20 percent).

KEYWORDS : Creative English writing skill, Synectic technique

1. บทนำ

ปัจจุบันการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้เข้ามามีบทบาทต่อการศึกษามากขึ้น เนื่องจากการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือเพื่อถ่ายทอดความคิด การแสดงออก ความรู้สึก จินตนาการและประสบการณ์ต่างๆ ที่มีอยู่ออกมาอย่างเสรี เป็น ภาษาเขียน นอกจากนี้ยังเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษาว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์มีคุณประโยชน์ต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก ดังที่ พิสมัย อ่ำโพพันธ์ (2537) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์ช่วยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดได้อย่างรวดเร็ว ได้ทดลองความสามารถในการเขียนเพื่อแสดงออกถึงความรู้สึก ความมีสุนทรีย์ ความคิด ความเข้าใจ และแสดงปฏิกิริยาต่อสิ่งเร้าที่ได้พบเห็น ซึ่งสอดคล้องกับ สมศักดิ์ ภูวิภาดารวรรณ (2544) และกัลยา ไตรศรีศิลป์ (2542) ที่กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์มีประโยชน์ทั้งต่อผู้สอนและผู้เรียนเพราะช่วยพัฒนาการเรียนรู้ทั้งทางด้านอารมณ์ สังคมและสติปัญญา นอกจากนี้ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด ได้แสดงทางอารมณ์หรือความคิดทางการเขียน ช่วยพัฒนาทักษะการเขียน พัฒนาทักษะทางภาษา และยังช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ทักษะการเขียนแสดงออกทางจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

จากประสบการณ์ของผู้วิจัยในด้านการสอนวิชาการเขียน 1 ระดับปริญญาตรี พบว่า ผู้เรียนส่วนมากมีปัญหาในการใช้โครงสร้างไวยากรณ์การเขียนระดับประโยค ความเหมาะสมของภาษา การเลือกใช้คำ การสะกดคำ การใช้ข้อความต่อเนื่อง และกลไกทางภาษา นอกจากนี้ยังมีปัญหาในด้านการเขียนเชิง

สร้างสรรค์ ได้แก่ ปัญหาการเขียนแสดงความรู้สึกนึกคิด การเขียนเปรียบเทียบสิ่งแปลกใหม่ การเขียนเชื่อมโยง หรือการเขียนตามจินตนาการ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาค้นหาทฤษฎีการสอนแบบใหม่ที่จะมาใช้ในการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความรู้ความสามารถด้านการเขียนภาษาอังกฤษพร้อมกับดึงความคิดเชิงสร้างสรรค์ที่มีอยู่ในตัวผู้เรียนออกมา

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพบว่า เทคนิคซินเนคติกส์ (Synectic Technique) เป็นเทคนิคที่น่าสนใจอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่ง Joyce Bruce et al. (1992) กล่าวว่า ซินเนคติกส์ เป็นวิธีการสอนเพื่อพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่น่าสนใจ โดยมีความเชื่อพื้นฐานว่า กระบวนการของความคิดสร้างสรรค์ไม่ใช่สิ่งลึกลับซับซ้อน แต่สามารถอธิบายและฝึกฝนคนให้มีระดับความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นได้ และ Gordon, W.J.J. (1961) ได้กล่าวไว้ทำนองเดียวกันว่า ซินเนคติกส์ (Synectic) เป็นวิธีการสอนเพื่อพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่น่าสนใจ และมีความสำคัญต่อการคิดสร้างสรรค์ที่เกิดในศาสตร์สาขาวิชาต่างๆ มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านศิลปะ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ หรือวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งศาสตร์เหล่านี้จำเป็นต้องใช้กระบวนการทางสติปัญญาเข้ามาเกี่ยวข้องในการคิดสร้างสรรค์ทั้งสิ้น

การสอนแบบซินเนคติกส์ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการนำกระบวนการคิดสร้างสรรค์ คือ การคิดเชื่อมโยงหาความสัมพันธ์ที่ออกมาในรูปของการเปรียบเทียบมาใช้ซึ่งสอดคล้องกับที่ สมศักดิ์ ภูวิภาดารวรรณ (2544: 108) ได้สรุปว่า การสอนแบบซินเนคติกส์

และการชิมรส โดยผ่านประสาทสัมผัสหลายด้าน ดังแสดง รายละเอียดของแผนการสอนไว้ในภาคผนวก และ 2) แบบทดสอบ วัดความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้ วัดความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน ทั้งก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคซินเนคติกส์ ซึ่งเป็น แบบทดสอบแบบอัตนัยให้ผู้เรียนเขียนความเรียงเป็นเรื่องราว พร้อมตั้งชื่อเรื่องจำนวน 6 ฉบับที่ผ่านการตรวจประเมินคุณภาพ ของแบบทดสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน และมีค่าดัชนี ความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความสามารถ ในการเขียนก่อน และหลังการทดลอง โดยให้ผู้เรียนทำแบบ ทดสอบความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนการเรียนการสอน ในแต่ละหน่วยและดำเนินการสอนตามแผนการสอนในแต่ละแผน ผู้วิจัยใช้เวลาแผนละ 3 ชั่วโมง รวมเวลาทั้งสิ้น 18 ชั่วโมง หรือ 6 สัปดาห์ แล้วให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ หลังเรียนโดยการใช้แบบทดสอบ ชุดเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียนตามลำดับ จนครบ 6 หน่วย โดยใช้เวลาในการเก็บข้อมูลรวมจำนวนทั้งสิ้น 24 ชั่วโมง หรือ 8 สัปดาห์ หลังจากนั้น ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบคะแนน ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ก่อนและหลัง การสอน โดยใช้เทคนิคซินเนคติกส์ ด้วยการหา ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ยร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมทั้งการแจกแจง ความถี่ของจำนวนผู้เรียนจำแนก ตามความสามารถในการเขียน เชิงสร้างสรรค์ในแต่ละองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ ก่อนและหลังการสอนโดยใช้เทคนิคซินเนคติกส์ ด้วยการหาค่า ความถี่และค่าร้อยละ

3. ผลการวิจัย

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของทุกหน่วยก่อนและ หลังการสอน โดยใช้เทคนิคซินเนคติกส์ในภาพรวม และในทุก องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ที่ใช้ลักษณะสิ่งเร้าประกอบ กิจกรรมการเขียนต่างลักษณะกัน พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักศึกษาหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้เทคนิคซินเนคติกส์ ทั้ง 6 หน่วย และสรุปในภาพรวมได้ว่า ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ย

ความคิด สร้างสรรค์ของการเขียนหลังเรียนสูงขึ้นร้อยละ 19.30 และผลจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนและหลัง เรียนโดยใช้เทคนิคซินเนคติกส์ ที่ใช้ลักษณะสิ่งเร้าประกอบ กิจกรรมการเขียนต่างลักษณะกัน พบว่า กิจกรรมการเขียนเรื่อง จากสิ่งเร้าที่เป็นการลึกลับ มีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ หลังเรียนสูงขึ้นจากก่อนเรียนถึงร้อยละ 39.00 นับว่าเป็นคะแนน เฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ กิจกรรมการเขียนเรื่องจากสิ่งเร้าที่เป็น ภาพมีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นจากก่อนเรียนร้อยละ 29.60 และคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ของการเขียนเรื่อง จากสิ่งเร้าที่เกิดจากกลิ่น มีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้น จากก่อนเรียนร้อยละ 16.20 ส่วนการเขียนเรื่องจากสิ่งเร้าที่เกิด จากเสียง และจากการบูรณาการสิ่งเร้ามีคะแนนเฉลี่ยความคิด สร้างสรรค์สูงขึ้นจากก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ 10.20 นับว่าเป็น คะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากคะแนนความ สามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้เทคนิคซินเนคติกส์ อยู่ในตารางที่ 1

4. ผลสรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีผลสรุปและข้ออภิปรายในประเด็นสำคัญ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

4.1 ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดย การใช้เทคนิคซินเนคติกส์

จากการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษา ภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีก่อนและหลัง การสอนโดยใช้เทคนิคซินเนคติกส์ พบว่า หลังการสอนโดยใช้ เทคนิคซินเนคติกส์ คะแนนความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของผู้เรียนโดยเฉลี่ยรวม มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน ร้อยละ 19.30 และพบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้เทคนิคซินเนคติกส์ มีคะแนนความสามารถในการเขียน เชิงสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนสอนไม่ว่าจะพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ย ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยรวม หรือแยก พิจารณาคะแนนในรายองค์ประกอบ ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตาม สมมุติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พรทิพย์ ปราการแก้ว (2543) ที่พบใน 2 ประเด็นว่า คะแนนความคิด สร้างสรรค์ในการเขียนความเรียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของทุกหน่วยก่อนและหลังการสอนโดยใช้เทคนิคซินเนคติกส์ในภาพรวมและในทุกองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ที่ใช้ลักษณะสิ่งเร้าประกอบกิจกรรมการเขียนต่างลักษณะกัน

หน่วยที่/ลักษณะสิ่งเร้า	ค่าเฉลี่ยก่อนเรียน (20 คะแนน)	S.D.	ค่าเฉลี่ยหลังเรียน (20 คะแนน)	S.D.	คะแนนที่เพิ่มขึ้น	
					คะแนน	ร้อยละ
1. ที่เป็นภาพ	7.68	1.93	13.60	3.07	5.92	29.60
2. จากการลืมนิส	6.28	1.51	14.08	2.52	7.80	39.00
3. ที่เป็นกลิ่น	10.60	2.20	13.84	2.50	3.24	16.20
4. ที่เป็นเสียง	9.64	2.46	11.68	2.04	2.04	10.20
5. จากการสัมผัส	8.80	1.94	10.92	2.04	2.12	10.60
6. การบูรณาการสิ่งเร้า	10.68	1.80	12.72	1.91	2.04	10.20
ภาพรวม	8.95	1.97	12.81	2.35	3.86	19.30

3 มีมากขึ้น หลังจากได้เรียนโดยใช้เทคนิคซินเนคติกส์ และ 2) ความคิดกับความสามารถในการเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เหตุผลที่ผลการวิจัยครั้งนี้ เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะ มีการจัดกิจกรรมตามแผนการสอน ในขั้นก่อนการเขียนเพื่อสร้างความสนใจ ซึ่งล้วนแต่เป็นกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์อันประกอบด้วยสิ่งเร้าที่สามารถช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นการแสดงออกทางความคิดคล่องความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออ เพื่อเป็นการปูพื้นฐานความคิดอเนกนัยให้แก่ผู้เรียน นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ให้ผู้เรียนทำความเข้าใจกับกระบวนการซินเนคติกส์ และให้คำแนะนำในการทำกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับการแต่งประโยคชนิดต่างๆ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เรียนล่วงหน้า เพื่อให้ผู้เรียนสามารถตอบคำถามได้อย่างอิสระ สำหรับในขั้นสุดท้ายคือหลังการเขียนผู้เรียนจะแลกเปลี่ยนงานกันอ่าน เพื่อให้เกิดแนวคิดและจินตนาการเพิ่มขึ้น รวมถึงการเกิดความคิดที่จะนำความคิดเห็นของเพื่อนไปปรับใช้ นอกจากนี้ ผู้สอนจะให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้ผู้เรียนปรับปรุงแก้ไขงานเขียนในด้านเนื้อหาและการใช้ภาษาต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับที่ กัลยา ไตรศรีศิลป์ (2542) ได้ศึกษาเกี่ยวกับขั้นตอนในการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และเสนอว่าลำดับแรกควรสร้างความสนใจ ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนและฝึกให้

ผู้เรียนฝึกคิดและแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์เสียก่อนแล้วจึงฝึกเขียนในลำดับต่อมา หลังจากนั้นจึงมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

4.2 ผลการใช้เทคนิคซินเนคติกส์ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้กิจกรรมการเขียนที่ต่างกัน

จากการเปรียบเทียบผลการใช้เทคนิคซินเนคติกส์ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์กับลักษณะของกิจกรรมการเขียนที่ต่างกัน คะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์จากกิจกรรมการเขียนเรื่องจากสิ่งเร้าที่เกิดจากการลืมนิส มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงขึ้นจากก่อนเรียนถึงร้อยละ 39.00 นับว่าเป็นคะแนนเฉลี่ยสูงสุด การใช้เทคนิคนี้มีจุดเด่นซึ่งสามารถอภิปรายได้ว่า การจัดกิจกรรมการเขียนเรื่องจากสิ่งเร้าที่เกิดจากลืมนิสนั้นเป็นสิ่งเร้าที่เป็นรูปธรรมที่ ผู้เรียนสามารถรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสอย่างแท้จริง อีกทั้งเป็นการจูงใจในขั้นนำเข้าสู่การเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ดังที่ สมศักดิ์ ภูวิภาดาภรณ์ (2544) ได้กล่าวโดยสรุปว่า การฝึกให้ผู้เรียนมีจินตนาการต่อรสหรือกลิ่นต่างๆ แล้วบรรยายอย่างละเอียด จะเป็นการฝึกทักษะในการเขียนหรือนำไปสู่การเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้จากการที่ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม ได้ลงมือปฏิบัติ การเขียนควบคู่กับที่ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยใช้ประสาทสัมผัสหลายด้าน คือ การดู ฟังเสียง ตมกลิ่น และนำสิ่งนั้นเข้าปากเพื่อชิมรส และสัมผัสของนั้น นับว่าเป็นประสบการณ์การเขียนจากสิ่งใกล้ตัวผู้เรียน

นับเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญยิ่งในการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เพราะจะช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียนให้อยากเขียน และอยากเล่า การให้ผู้เรียนได้เขียนจากสิ่งที่เห็นด้วยตา ได้ยิน ได้ฟัง และได้สัมผัส ด้วยตัวเอง จะทำให้ผู้เรียนเขียนได้ง่ายขึ้นทำให้เกิดแรงบันดาลใจ ที่จะเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างสบายใจ ซึ่งสอดคล้องกับ วรรณิกัร พวงเกษม (2533) ที่สรุปในทำนองเดียวกันว่าขั้นตอนของการสอนที่มีการกระตุ้นหรือการจูงใจที่สนองต่อความต้องการของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ โดยเฉพาะขั้นนำเข้าสู่บทเรียนที่ให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม หลังจากนั้น ก็ใช้กระบวนการชินเนคติกส์ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ จึงทำให้ผู้เรียนแสดงออกในการเขียนได้อย่างสร้างสรรค์ ยิ่งกว่านั้น บรรยากาศในการเรียนการสอนก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่ง ที่ทำให้ผู้เรียนมีผลงานการเขียนดีขึ้น กล่าวคือ บรรยากาศการเรียนการสอนที่เป็นกันเอง ผู้เรียนรู้สึกสนุกสนาน และเกิดความพึงพอใจในขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ที่มีการให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม แล้วใช้กระบวนการสอนแบบชินเนคติกส์ จึงทำให้ผู้เรียนตั้งใจร่วมมือกันเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยา ไตรตรีศิลป์ (2542) ที่ได้กล่าวว่า ขั้นตอนในการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยเฉพาะขั้นการกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ เกิดความรู้สึกอยากเขียน ซึ่งอาจารย์ผู้สอนอาจกระตุ้นความสนใจ โดยการสร้างบรรยากาศหรือสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การเขียนเชิงสร้างสรรค์ประสบความสำเร็จขึ้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้คะแนนด้านความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์จากกิจกรรมการเขียนเรื่องจากสิ่งเร้าที่เกิดจากการดูภาพ การดมกลิ่น และการสัมผัส มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงขึ้นด้วยเช่นกัน แต่เป็นที่น่าสังเกตสำหรับผลการศึกษาที่พบว่า การเขียนเรื่องจากการบูรณาการสิ่งเร้าซึ่งมีทั้งภาพ การลิ้มรส การดมกลิ่น การฟังเสียง และการสัมผัสร่วมกัน มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงขึ้น แต่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด อาจเนื่องมาจากการรวมเนื้อหาของสิ่งเร้าทั้งหมดไว้ด้วยกัน อาจทำให้ผู้เรียนสับสน ยากเกินไปที่จะแยกแยะ ทำให้ผู้เรียนแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์ได้น้อย จึงถ่ายทอดออกมาเป็นการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้น้อย อีกทั้งการเขียนเรื่องจากสิ่งเร้าที่เป็นเสียง มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถ

ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงขึ้นแต่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด เช่นเดียวกับการเขียนเรื่องจากการบูรณาการสิ่งเร้า อาจเนื่องมาจาก เสียงเพลงบรรเลงแบบคลาสสิกที่คัดเลือกมาเป็นสิ่งเร้าให้แก่ผู้เรียนฟังในครั้งนี้ อาจไม่อยู่ในความสนใจของผู้เรียน หรือไม่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนที่ต้องการฟังเสียงเพลงที่มีเนื้อเพลงมากกว่าเพลงบรรเลงแบบคลาสสิก และอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์ได้น้อย จึงถ่ายทอดออกมาเป็นการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้น้อยเช่นกัน

5. ข้อเสนอแนะ

5.1 ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอน

1) ก่อนทำการสอน ผู้สอนควรทำการศึกษาเกี่ยวกับความรู้ด้านความคิดสร้างสรรค์และรูปแบบการสอนแบบชินเนคติกส์ ให้เข้าใจ รวมทั้งศึกษาแผนการสอนและเตรียมสื่ออุปกรณ์ต่างๆ ให้พร้อมก่อนลงมือสอน เมื่อผู้สอนได้เตรียมความพร้อมได้ตามแผนที่วางไว้จะช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2) ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ความคิดสร้างสรรค์อย่างเต็มที่ โดยการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ ไม่ควรเร่งรัดคำตอบทันที หรือต้องการคำตอบตามความคิดของผู้สอนเอง เพราะกระบวนการฝึกให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ และผลิตผลงานการเขียนสร้างสรรค์นั้นต้องอาศัยเวลาค่อนข้างมาก และควรให้กำลังใจผู้เรียนอยู่เสมอ จะทำให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกสนานและกล้าคิด กล้าแสดงออก รวมทั้งการผลิตผลงานการเขียนได้อย่างสร้างสรรค์ นอกจากนี้ความเอาใจใส่ของผู้สอนก็เป็นปัจจัยสำคัญในการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกฝนบ่อยๆ ให้ความชำนาญก็จะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาการเขียนได้รวมทั้งครูผู้สอนต้องปลูกฝังความเป็นผู้ที่รักการค้นคว้า เป็นคนช่างสังเกต หาความรู้จากสิ่งรอบตัว จากการอ่านหรือการฟังสิ่งต่างๆ รู้จักนำความรู้ที่ได้มาพิจารณาไตร่ตรอง เพื่อทำให้ความคิดแตกฉานตลอดจนฝึกฝนผู้เรียนให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความตั้งใจจริงที่จะเขียนสิ่งต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ ต้องฝึกให้ผู้เรียนเป็นคนใจกว้าง ยอมรับฟัง ความคิดเห็นของผู้อื่น เพื่อนำมาตีความและปรับปรุงแก้ไขผลงานการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ให้มีพัฒนาการขึ้น

3) กิจกรรมที่นำมาใช้ในกระบวนการชินเนคติกส์ ควรจะเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจและผู้เรียนได้มีส่วนร่วมมากที่สุด

รวมทั้งสื่อในการสอนให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมตามระดับ
ขั้นของผู้เรียนเพื่อเป็นการกระตุ้นหรือเป็นแรงเสริมให้ผู้เรียนมีความคิด
สร้างสรรค์และเขียนได้อย่างสร้างสรรค์เช่นกัน

4) ควรมีการฝึกอบรมให้ครูผู้สอนนำเทคนิค
ซินเนคติกส์ไปใช้ในการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้
ครูผู้สอนได้มีความรู้ความเข้าใจและพัฒนาผู้เรียนให้มีความคิด
สร้างสรรค์และสามารถเขียนได้อย่างสร้างสรรค์ด้วย

5.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาวิจัย โดยนำกระบวนการสอน
แบบซินเนคติกส์ โดยเฉพาะกิจกรรมการเขียนเรื่องจาก
สิ่งเร้าที่เกิดจากการล้อมรส รวมทั้งกิจกรรมการเขียนทั้ง 6 หน่วย
ไปใช้ในวิชาภาษาไทย หรือภาษาอังกฤษ โดยสอดแทรกใน
การเรียนสอนเนื้อหาวิชาทุกระดับชั้นเรียนทั้งระดับ อุดมศึกษา
มัธยมศึกษา และประถมศึกษา

2) ควรมีการศึกษาวิจัย เกี่ยวกับกระบวนการสอน
แบบซินเนคติกส์เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในกลุ่มวิชาอื่น
เช่น วิชาภาษาไทย วิชาสังคมศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ รวมทั้ง
ศึกษาวิจัยเพิ่มเติมกับตัวแปรอื่นๆ เช่น เกี่ยวกับเจตคติต่อวิชานั้นๆ
ของผู้เรียน เพื่อจะได้นำผลการศึกษาวิจัยมาใช้ให้เป็นประโยชน์
ต่อการจัดการเรียนการสอนเชิงสร้างสรรค์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6. กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่ได้อนุมัติ
เงินงบประมาณประจำปี 2552 สนับสนุนการวิจัย ผู้วิจัยขอขอบคุณ
ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือ
ในการวิจัย และขอบคุณคุณคณาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ทุกท่าน
ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้

7. บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ พวงเกษม. 2533. การสอนเขียนเรื่องโดยใช้
จินตนาการ ทางสร้างสรรค์ในระดับประถมศึกษา.
กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- กัลยา ไตรศรีศิลป์. 2542. การพัฒนากิจกรรมการเขียน
ภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ในระดับมัธยมศึกษา.
เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พรทิพย์ ปราการแก้ว. 2543. การใช้ซินเนคติกส์ช่วยสร้าง
ความคิดในการเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิสมัย อ่ำไพพันธ์. 2537. การเขียนสร้างสรรค์. เชียงใหม่ :
ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.
- สมศักดิ์ ภู่วิภาดาพรรณ. 2544. เทคนิคส่งเสริมความคิด
สร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุทธิกัญจน์ ทิพยเกสร. 2545. การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์
ของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ด้วยการสอนแบบ
ซินเนคติกส์. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Burns, E. 1994. Thinking skills planning guide.
Mimeographed.
- Edge, J. 1993. Essentials of English language teaching.
London: Longman.
- Eggen, P. & D. Kauchak. 1999. Educational
psychology: Windows on classroom. 4th ed.
Columbus, Ohio.
- Joyce, B. et al. 1992. Model of teaching. 4th ed.
Massachusetts: Allyn and Bacon.
- Merril. Gordon, W.J.J. 1961. Synectics. New York: Harper
& Row.
- Oxford, R. 1990. Language learning strategies :
What every teacher should know. New York
: Newbury House Publishers.
- Taylor, J. & Rax, W. 1992. Simulation in the classroom.
Harmondsworth, Meddlesex Penguin Education.

ภาคผนวก

- แผนการสอนที่ 1 การเขียนเรื่องจากสิ่งเร้าที่เป็นภาพคลุมเครือ
- แผนการสอนที่ 2 การเขียนเรื่องจากสิ่งเร้าที่เกิดจากการชิมรสชาติของเครื่องดื่ม
- แผนการสอนที่ 3 การเขียนเรื่องจากสิ่งเร้าที่เป็นกลิ่นน้ำหอม
- แผนการสอนที่ 4 การเขียนเรื่องจากสิ่งเร้าที่เป็นเสียงเพลงบรรเลงแบบคลาสสิก
- แผนการสอนที่ 5 การเขียนเรื่องจากสิ่งเร้าที่เกิดจากการสัมผัสสิ่งของ
- แผนการสอนที่ 6 การเขียนเรื่องจากการบูรณาสิ่งเร้าทั้งที่เป็นภาพ การลิ้มรส กลิ่น เสียง และการสัมผัส

แผนการสอนที่ 1

เรื่อง การเขียนเรื่องจากสิ่งเร้าที่เป็นภาพคลุมเครือ

ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1

เวลา 3 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การเขียนเรื่องราวโดยใช้สิ่งเร้าที่เป็นภาพคลุมเครือ จะทำให้ได้เรื่องราวที่แปลกใหม่ เป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้เรียนสามารถเขียนเรื่องราวที่สร้างสรรค์สิ่งเร้าที่เป็นภาพที่คลุมเครือ ตามวิธีการของความคิดสร้างสรรค์ได้

เนื้อหา

การเขียนเรื่องจากสิ่งเร้าที่เป็นภาพที่คลุมเครือ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. ผู้สอนติดภาพที่มีลักษณะคลุมเครือ ไม่รู้ว่าเป็นภาพอะไรไว้บนกระดาน หลังจากนั้นแบ่งผู้เรียนออกเป็น 5 กลุ่มๆ ละ 7 คน ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดว่า เป็นภาพเกี่ยวกับอะไร และช่วยกันตั้งชื่อภาพนั้นด้วย

ขั้นสอน

- เมื่อผู้เรียนได้ชื่อภาพเรียบร้อยแล้ว ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันแต่งเรื่องราว แล้วส่งตัวแทนออกมาเล่าเรื่องจากภาพนั้น
- ผู้เรียนส่งตัวแทนกลุ่มละ 1 คนออกมาหยิบบัตรคำคนละ 2 ใบ ให้ทุกคนในกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์หาคำในบัตรคำ 2 ใบ เหมือนกันอย่างไรหรือต่างกันอย่างไร
- ให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน โดยไม่มีการวิจารณ์ว่ากลุ่มที่นำเสนอ นั้นผิดหรือไม่ถูกต้อง เพื่อให้เกิดความคิดใหม่
- ผู้เรียนแต่ละคนช่วยกันหาคำมาเปรียบเทียบกับภาพนั้นว่าเหมือนกับอะไรบ้าง ผู้สอนเขียนคำเหล่านั้นทั้งหมดที่ผู้เรียนบอกบนกระดาน
- ผู้เรียนทุกคนช่วยกันเลือกคำที่เปรียบเทียบกับภาพที่แปลกที่สุดมา 1 คำ แล้วนำมาเปรียบเทียบกับตนเองว่าเป็นสิ่งนั้นๆ แล้วจะรู้สึกอย่างไร ผู้สอนเขียนคำแสดงความรู้สึกบนกระดาน เช่น ร้อน หนาว อ่างว้าง เปล่าเปลี่ยว ฯลฯ
- ผู้เรียนช่วยกันเลือกคำคู่ค้ำที่ผู้เรียนชอบมา 1 กลุ่มคำแล้วนำคำคู่ค้ำที่เลือกนั้นมาเปรียบเทียบทางตรง
- เมื่อได้กลุ่มคำที่เลือกแล้วให้นำมาเขียนเรื่องจากภาพที่ผู้เรียนคิดขึ้น
- ผู้เรียนแต่ละคนเขียนเรื่องราวจากภาพ โดยเขียนในลักษณะที่เปรียบเทียบกับคำใหม่ที่ผู้เรียนช่วยกันเลือก จากข้อ 8

ขั้นสรุป

10. ผู้เรียนนำเสนองาน โดยสุ่มให้ผู้เรียนบางคนออกมาอ่านเรื่องที่ตนเองเขียนเกี่ยวกับภาพให้เพื่อนๆ ฟัง

สื่อการเรียนการสอน

- ภาพที่คลุมเครือ
- บัตรคำ

การวัดผลประเมินผล

ตรวจผลงานการเขียนเรื่องของผู้เรียน โดยใช้ rubric ประเมินผลงานการเขียนเชิงสร้างสรรค์ซึ่งมีเกณฑ์การประเมิน 4 องค์ประกอบ คือ การคิดคล่อง การคิดยืดหยุ่น การคิดริเริ่มและการคิดละเอียดลออ

แผนการสอนที่ 2

เรื่อง การเขียนเรื่องจากสิ่งเร้าที่เกิดจากการชิมรสชาติของเครื่องดื่ม

ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1

เวลา 3 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การชิมรสชาติของเครื่องดื่มสามารถจินตนาการออกมาในรูปแบบของการเขียน โดยนำมาเขียนเป็นเรื่องราวที่แปลกใหม่ตามวิธีการของความคิดสร้างสรรค์ เป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้เรียนสามารถเขียนเรื่องจากสิ่งเร้าที่เกิดจากการชิมรสชาติของเครื่องดื่ม ให้เป็นเรื่องราวที่สร้างสรรค์ได้

เนื้อหา

การเขียนเรื่องจากสิ่งเร้าที่เกิดจากการชิมรสชาติของเครื่องดื่ม

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. แบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยใช้กิจกรรมนับเลข ผู้สอนเตรียมเครื่องดื่มประกอบด้วย น้ำส้ม น้ำสับปะรด น้ำมะนาวโดยเอาเครื่องดื่มทั้ง 3 ชนิดผสมกันโดยที่ไม่บอกนักเรียนว่าเป็นน้ำอะไร แล้วให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มมารับเครื่องดื่มไปให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนคนละ 1 แก้ว

ขั้นสอน

2. หลังจากที่นักเรียนทุกคนได้ดื่มเครื่องดื่มแล้ว ผู้สอนถามเกี่ยวกับรสชาติของเครื่องดื่มว่าเป็นอย่างไร พร้อมทั้งให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตั้งชื่อเครื่องดื่มนั้น แล้วส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าห้อง

3. ผู้สอนเขียนชื่อเรื่องพร้อมรสชาติของเครื่องดื่มบนกระดานทั้ง 3 ชื่อแล้วให้ผู้เรียนช่วยกันเลือกชื่อเรื่องพร้อมรสชาติของเครื่องดื่มแต่ละกลุ่มที่แปลก ไม่เหมือนใครมา 1 ชื่อ ผู้สอนเขียนชื่อเรื่องพร้อมรสชาติของเครื่องดื่มนั้นบนกระดาน

4. ผู้เรียนช่วยกันหาคำมาเปรียบเทียบกับชื่อเรื่องพร้อมรสชาติของเครื่องดื่ม ที่ผู้เรียนเลือกนั้น เหมือนกับอะไรบ้าง ผู้สอนเขียนคำเหล่านั้นทั้งหมดบนกระดาน

5. ผู้เรียนช่วยกันเลือกคำที่เปรียบเทียบกับที่แปลกที่สุดมา 1 คำแล้วนำมาเปรียบเทียบกับตนเองว่าเป็นสิ่งนั้นๆ แล้วจะรู้สึกอย่างไร ผู้สอนเขียนคำที่แสดงความรู้สึกทุกคำที่ผู้เรียนบอกบนกระดาน

6. ผู้เรียนช่วยกันหาคำตรงกันข้ามกับความรู้สึกเหล่านั้นทุกคำ โดยเขียนออกมาเป็นคู่ๆ บนกระดาน แล้วนำคำคู่ตรงกันข้ามกันนั้นมาสร้างกลุ่มคำใหม่ที่มีความหมายค้ำกัน เช่น เบี้ยวอย่างอ่อนละมุน หวานอย่างเผ็ดๆ

7. ผู้เรียนช่วยกันเลือกคำคู่ค้ำที่ผู้เรียนชอบมา 1 กลุ่มคำ แล้วนำคำคู่ค้ำที่เลือกนั้นมาเปรียบเทียบทางตรง เช่น หวานอย่างเผ็ด เหมือนกับ คนที่มีความพยายามต่อสู้จนประสบความสำเร็จในชีวิต

8. เมื่อได้กลุ่มคำที่เลือกแล้วให้ผู้เรียนทุกคนนำมาเขียนเรื่องจากการชิมรสชาติของเครื่องดื่ม โดยเขียนในแนวเปรียบเทียบกัน

ขั้นสรุป

9. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปถึงวิธีการเขียนเรื่องจากการชิมรสชาติของเครื่องดื่ม

สื่อการเรียนการสอน

1. เครื่องดื่มประกอบด้วยน้ำส้มคั้น น้ำสับปะรด น้ำมะนาว น้ำทั้ง 3 อย่างผสมกัน
2. น้ำแข็ง
3. แก้วน้ำ

การวัดผลประเมินผล

ตรวจผลงานการเขียนของนักเรียน โดยใช้ rubric ประเมินผลงานการเขียนเชิงสร้างสรรค์ซึ่งมีเกณฑ์การประเมิน 4 องค์ประกอบ คือ การคิดคล่อง การคิดยืดหยุ่น การคิดริเริ่ม และการคิดละเอียดลออ

แผนการสอนที่ 3

เรื่อง การเขียนเรื่องจากสิ่งเร้าที่เป็นกลิ่นน้ำหอม

ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1

เวลา 3 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การดมกลิ่นน้ำหอมทำให้เกิดจินตนาการ แล้วนำมาเขียนเป็นเรื่องราวที่แปลกใหม่ ตามวิธีการของความคิดสร้างสรรค์ เป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เขียน

จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้เรียนสามารถเขียนเรื่องจากสิ่งเร้าที่เกิดจากการดมกลิ่นน้ำหอม ให้เป็นเรื่องราวที่สร้างสรรค์ได้

เนื้อหา : การเขียนเรื่องจากสิ่งเร้าที่เป็นกลิ่นน้ำหอม

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. ผู้เรียนทุกคนหลับตา ขณะที่ผู้เรียนหลับตา ผู้สอนฉีดสเปรย์ที่มีกลิ่นน้ำหอม หลังจากนั้นผู้เรียนทุกคนนั่งในท่าที่สบายที่สุด...ปิดตา และให้ผู้เรียนจินตนาการว่าไปไหนพบอะไรบ้าง ผู้พูดบรรยายว่า...ขณะนี้ผู้เรียนกำลังออกเดินทางผจญภัย... จินตนาการถึงดินแดนที่ผู้เรียนไปถึง...สำรวจดินแดนแห่งนั้น...ผู้เรียนเห็นอะไรบ้าง...ลองเดินเข้าไปใกล้ๆ...ลองสัมผัสดู...แล้วรู้สึกอย่างไร...ได้กลิ่นอะไรบ้าง...ผู้เรียนได้ยินเสียงอะไรไหม...ทันใดนั้นผู้เรียนก็ได้พบกับอุปสรรคอย่างหนึ่ง...จินตนาการถึงสิ่งนั้น...ผู้เรียนทำอะไรที่จะเอาชนะอุปสรรคนั้น...จากนั้นผู้เรียนได้เจอหีบสมบัติใบหนึ่ง...เปิดหีบออกมาดูมีอะไรบ้าง...

ขั้นสอน

- หลังจากที่ผู้เรียนได้จินตนาการ ผู้สอนขออาสาสมัครผู้เรียน 2 คนมาเล่าเรื่อง จากที่ได้จินตนาการ
- ผู้เรียนทุกคนเขียนเรื่องจากจินตนาการของตนเอง โดยเขียนลงในกระดาษที่แจกให้
- ผู้เรียนช่วยกันหาคำเปรียบเทียบกลิ่นน้ำหอมว่าเหมือนกับอะไรบ้างผู้สอนเขียนคำเหล่านั้นบนกระดาน
- ผู้เรียนช่วยกันเลือกคำที่นำมาเปรียบเทียบจากการดมกลิ่นน้ำหอมแล้วแปลกที่สุดมา 1 คำหรือ 1 กลุ่มคำเปรียบเทียบกับตนเองว่าเป็นสิ่งนั้นๆ แล้วจะรู้สึกอย่างไร ผู้สอนเขียนคำที่แสดงความรู้สึกทั้งหมดบนกระดาน
- ผู้เรียนช่วยกันหาคำตรงกันข้ามกับความรู้สึกเหล่านั้น โดยเขียนออกมาเป็นคู่ๆ นำคำคู่ตรงกันข้ามกันนั้นมาสร้างกลุ่มคำใหม่ที่มีความหมายค้ำกัน เช่น อืดอืดอย่างโล่งๆ เป็นต้น
- ผู้เรียนช่วยกันเลือกคำคู่ตรงกันข้ามที่นักเรียนชอบมา 1 กลุ่มคำ แล้วนำคำคู่ตรงกันข้ามที่เลือกนั้นมาเปรียบเทียบทางตรง เช่น อืดอืดอย่างโล่งๆ เหมือนกับเครื่องบิน
- เมื่อได้กลุ่มคำที่เลือกแล้วผู้เรียนทุกคนนำมาเขียนเรื่องจากสิ่งเร้าที่เกิดจากการดมกลิ่นน้ำหอม โดยเขียนในแนวเปรียบเทียบกัน เช่น เขียนเรื่องจากการดมกลิ่นน้ำหอมเชิงเปรียบเทียบกับเครื่องบิน เป็นต้น
(หมายเหตุ ในขณะที่เขียนอาจดมน้ำหอมไปด้วยหรืออาจเอาตะไกวที่ปักเสื้อของผู้เรียน)

ขั้นสรุป

9. ผู้เรียนทุกคนเปรียบเทียบผลงานทั้งสองของตนเอง จากนั้นผู้สอนสุ่มถามผู้เรียน 2-3 คน ให้แสดงความคิดเห็นที่มีต่อผลงานทั้งสองครั้ง

สื่อการเรียนการสอน : น้ำหอม 1 ขวด

การวัดผลประเมินผล

ตรวจผลงานการเขียนเรื่องของผู้เรียน โดยใช้รูบรีคส์ประเมินผลงานการเขียนเชิงสร้างสรรค์ซึ่งมีเกณฑ์การประเมิน 4 องค์ประกอบ คือ การคิดคล่อง การคิดยืดหยุ่น การคิดริเริ่ม และการคิดละเอียดลออ

แผนการสอนที่ 4

เรื่อง การเขียนเรื่องจากสิ่งเร้าที่เป็นเสียงเพลงบรรเลงแบบคลาสสิก

ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1

เวลา 3 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การฟังเสียงเพลงบรรเลงแบบคลาสสิกทำให้เกิดความคิดและมีจินตนาการ ซึ่งสามารถเขียนเป็นเรื่องราวที่แปลกใหม่ตามวิธีการของความคิดสร้างสรรค์ เป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เขียน

จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้เรียนสามารถเขียนเรื่องจากสิ่งเร้าที่เป็นเสียงเพลงบรรเลงแบบคลาสสิก ให้เป็นเรื่องราวที่สร้างสรรค์ได้

เนื้อหา

การเขียนเรื่องจากสิ่งเร้าที่เป็นเสียงเพลงบรรเลงแบบคลาสสิก

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. ผู้สอนให้ผู้เรียนทุกคนนั่งอยู่บนเก้าอี้ "ผู้เรียนทุกคนนั่งในท่าที่คิดว่าสบายที่สุด... ปิดตาแล้วผู้สอนเปิดเทปเพลงบรรเลงแบบคลาสสิก ให้ผู้เรียนฟังเสียงเพลงจนจบ ในขณะที่ฟังเพลงให้ผู้เรียนจินตนาการตามเพลงให้เป็นเรื่องราว

ขั้นสอน

2. ผู้สอนใช้คำถามนำดังต่อไปนี้ ผู้เรียนได้ยินเสียงอะไรบ้าง ผู้เรียนรู้สึกอย่างไรที่ผู้เรียนจินตนาการนั้นเหมือนอะไร
3. ผู้เรียนช่วยกันหาคำเปรียบเทียบกับสิ่งที่ผู้เรียนจินตนาการว่าเหมือนกับอะไรบ้างผู้สอนเขียนคำเหล่านั้นบนกระดาน
4. ผู้เรียนช่วยกันเลือกคำที่นำมาเปรียบเทียบกับจากการฟังเสียงเพลงบรรเลงแบบคลาสสิกที่แปลกที่สุดมา 1 คำหรือ 1 กลุ่มคำเปรียบเทียบกับตนเองว่าเป็นสิ่งนั้นๆ แล้วจะรู้สึกอย่างไร ผู้สอนเขียนคำที่แสดงความรู้สึกทั้งหมดบนกระดาน
5. ผู้เรียนช่วยกันหาคำตรงกันข้ามกับความรู้สึกเหล่านั้น โดยเขียนออกมาเป็นคู่ๆ นำคำคู่ตรงกันข้ามกันนั้นมาสร้างกลุ่มคำใหม่ที่มีความหมายต่างกัน เช่น หนาวอย่างอบอุ่น เป็นต้น
6. ผู้เรียนช่วยกันเลือกคำคู่ตรงกันข้ามที่ผู้เรียนชอบมา 1 กลุ่มคำ แล้วนำคำคู่ตรงกันข้ามที่เลือกนั้นมาเปรียบเทียบทางตรง เช่น ป่าช้า

7. เมื่อได้กลุ่มคำที่เลือกแล้วผู้เรียนทุกคนนำมาเขียนเรื่องจากสิ่งเร้าที่เป็นเพลงบรรเลงแบบคลาสสิกโดยเขียนในแนวเปรียบเทียบกัน เช่น เขียนเรื่องจากการฟังเสียงเพลงบรรเลงแบบคลาสสิกเชิงเปรียบเทียบกับป่าช้า เป็นต้น
(หมายเหตุ ในขณะที่ผู้เรียนเขียนเรื่อง ผู้สอนเปิดเพลงบรรเลงแบบคลาสสิกเบาๆ ไปด้วย)

ขั้นสรุป

8. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปถึงวิธีการเขียนเรื่องสิ่งเร้าที่เป็นเสียงเพลงบรรเลงแบบคลาสสิก

สื่อการเรียนการสอน

1. เครื่องเล่นเทป
2. CD เพลงบรรเลงแบบคลาสสิก

การวัดผลประเมินผล

ตรวจผลงานการเขียนเรื่องของผู้เรียน โดยให้รูปวิธีประเมินผลงานการเขียนเชิงสร้างสรรค์ซึ่งมีเกณฑ์การประเมิน 4 องค์ประกอบ คือ การคิดคล่อง การคิดยืดหยุ่น การคิดริเริ่ม และการคิดละเอียดลออ

แผนการสอนที่ 5

เรื่อง การเขียนเรื่องจากสิ่งเร้าที่เกิดจากการสัมผัสสิ่งของ

ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1

เวลา 3 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การสัมผัสสิ่งของ สามารถจินตนาการออกมาในรูปแบบของการเขียนโดยนำมาเขียนเป็นเรื่องราวที่แปลกใหม่ตามวิธีการของความคิดสร้างสรรค์ เป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เขียน

จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้เรียนสามารถเขียนเรื่องจากสิ่งเร้าที่เกิดจากการสัมผัสสิ่งของให้เป็นเรื่องราวที่สร้างสรรค์ได้

เนื้อหา

การเขียนเรื่องจากสิ่งเร้าที่เกิดจากการสัมผัสสิ่งของ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. แบ่งผู้เรียนเป็น 2 กลุ่ม เล่นเกม 10 คำถาม โดยให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมาจับฉลากว่ากลุ่มไหนได้เล่นก่อน ผู้สอนนำลูกเทนนิส บรรจุลงกล่องซึ่งปิดมิดชิดแล้วให้ผู้เรียนทายโดยการตั้งคำถามที่ลงท้ายว่า ใช่หรือไม่ ให้ตั้งคำถามจนครบ 10 คำถาม ถ้ากลุ่มใดทายแล้วคำตอบว่าไม่ใช่ก็ต้องเปลี่ยนให้อีกกลุ่มทาย กลุ่มไหนทายได้ 10 คำถามก่อน เป็นฝ่ายชนะ ถ้าทายไม่ได้ผู้สอนก็เฉลยโดยนำเอาสิ่งของนั้นออกมาให้ผู้เรียนดู

ขั้นสอน

2. ผู้สอนส่งลูกเทนนิสให้นักเรียนทุกคนได้ดูและสัมผัส แล้วถามถึงความรู้สึกที่ได้สัมผัสว่าเป็นอย่างไรยกตัวอย่างเช่น ผู้เรียนตอบว่า แข็งนอกนุ่มใน ผู้สอนถามต่อไปว่า เปรียบเทียบได้กับสิ่งใด
3. ผู้สอนเขียนคำเปรียบเทียบเหล่านั้นทั้งหมดบนกระดาน แล้วให้ผู้เรียนเลือกสิ่งนำมาเปรียบเทียบกับนั้นแหวกแนวที่สุด 1 คำหรือ 1 กลุ่มคำ
4. เมื่อได้สิ่งที่เลือกแล้วให้นำมาเปรียบเทียบกับตนเอง เมื่อผู้เรียนเป็นสิ่งนั้นแล้วผู้เรียนจะรู้สึกอย่างไร เช่น มั่นคง แข็งแรง ฯลฯ
5. หลังจากนั้นผู้เรียนช่วยกันหาคำตรงกันข้ามจากคำที่แสดงความรู้สึกในข้อ 4 เมื่อได้คำคู่กันแล้วให้นำมาสร้างกลุ่มคำใหม่ที่มีความหมายค้านกัน เช่น แข็งแรงอย่างอ่อนแอ เป็นต้น
6. ผู้เรียนช่วยกันเลือกคำคู่ค้านที่ผู้เรียนชอบมา 1 กลุ่มคำ แล้วนำคำคู่ค้านที่เลือกนั้นมาเปรียบเทียบทางตรง เช่น แข็งแรงอย่างอ่อนแอ เหมือนกับ นกที่ปีกหัก ความสำเร็จในชีวิต
7. เมื่อได้คำเปรียบเทียบแล้วให้ผู้เรียนทุกคนนำคำนั้นมาเขียนเรื่องจากการสัมผัสลูกเทนนิส โดยเขียนในแนวเปรียบเทียบกัน

ขั้นสรุป

8. ผู้สอนและผู้เรียนสรุปเกี่ยวกับการเขียนเรื่องจากสิ่งเร้าที่เกิดจากการสัมผัสสิ่งของ

สื่อการเรียนการสอน

1. กล่อง
2. ลูกเทนนิส

การวัดผลประเมินผล

ตรวจผลงานการเขียนเรื่องของผู้เรียน โดยใช้รูบริคส์ประเมินผลงานการเขียนเชิงสร้างสรรค์ซึ่งมีเกณฑ์การประเมิน 4 องค์ประกอบ คือ การคิดคล่อง การคิดยืดหยุ่น การคิดริเริ่ม และการคิดละเอียดลออ

แผนการสอนที่ 6

เรื่อง การเขียนเรื่องจากการบูรณาการสิ่งเร้าทั้งที่เป็นภาพ การลิ้มรส กลิ่น เสียง และการสัมผัส
ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 เวลา 3 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การเขียนเรื่องจากการบูรณาการสิ่งเร้าทั้งที่เป็นภาพ การลิ้มรส กลิ่น เสียง และการสัมผัส จะทำให้ได้เรื่องราวที่แปลกใหม่ เป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ผู้เรียนสามารถเขียนเรื่องจากการบูรณาการสิ่งเร้าทั้งที่เป็นภาพ การลิ้มรส กลิ่น เสียง และการสัมผัสให้เป็นเรื่องราวที่สร้างสรรค์ได้

เนื้อหา

การเขียนเรื่องจากการบูรณาการสิ่งเร้าทั้งที่เป็นภาพ การลิ้มรส กลิ่น เสียง และการสัมผัส

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. ผู้เรียนเล่นเกม "20 questions"

ขั้นสอน

2. ผู้สอนเปิดเพลงบรรเลงแบบคลาสสิกเบาๆ ให้ผู้เรียนฟัง ขณะเดียวกันผู้สอนแจกกระดาษวาดเขียนให้ผู้เรียนคนละ 1 แผ่นพร้อมกับสีน้ำ ฟู่กัน หลังจากนั้นให้ผู้เรียนวาดภาพและระบายสีตามความรู้สึกของเสียงเพลง โดยผู้สอนจัดบรรยากาศสบายๆ ให้ผู้เรียนได้แสดงออกทางศิลปะอย่างเต็มที่ ขณะเดียวกันแจกน้ำหวาน คนละ 1 แก้ว และแจกลูกมะนาวคนละ 1 ลูก พร้อมๆ กับสูดกลิ่นของลูกมะนาว และให้ดื่มน้ำหวานไปด้วย
3. หลังจากที่ผู้เรียนวาดภาพเสร็จ ผู้เรียนทุกคนเขียนเรื่องจากภาพที่ตนเองวาด
4. ผู้สอนรวบรวมภาพวาดทั้งหมดแล้วสุ่มจับภาพมา 1 ภาพแล้วติดไว้ที่บนกระดาน ผู้สอนถามว่าเป็นภาพเกี่ยวกับอะไร และช่วยกันตั้งชื่อเรื่อง
5. ผู้เรียนแต่ละคนช่วยกันหาคำมาเปรียบเทียบกับภาพนั้นว่าเหมือนกับอะไรบ้างผู้สอนเขียนคำเหล่านั้นทั้งหมดที่ผู้เรียนบอกบนกระดาน
6. ผู้เรียนทุกคนช่วยกันเลือกคำที่เปรียบเทียบกับภาพที่สุดมา 1 คำ แล้วนำมาเปรียบเทียบกับตนเองว่าเป็นสิ่งนั้นๆ แล้วจะรู้สึกอย่างไร ผู้สอนเขียนคำรู้สึกบนกระดาน เช่น ร้อน หนาว ฯลฯ
7. ผู้เรียนทุกคนหาคำตรงกันข้ามกับความรู้สึกเหล่านั้น โดยเขียนออกมาเป็นคู่ๆ เช่น ร้อน หนาว เป็นต้น
8. นำคำคู่ตรงกันข้ามกันนั้นมาสร้างกลุ่มคำใหม่ที่มีความหมายค้ำกัน เช่น ความหนาวอย่างอบอุ่น เป็นต้น
9. ผู้เรียนช่วยกันเลือกคำคู่ค้ำกันที่นักเรียนชอบมา 1 กลุ่มคำ แล้วนำคำคู่ค้ำกันที่เลือกนั้นมาเปรียบเทียบทางตรง เช่น ความหนาวอย่างอบอุ่น เหมือนกับ ปลาที่อยู่ในน้ำ
10. เมื่อได้กลุ่มคำที่เลือกแล้วให้ผู้เรียนนำมาเขียนเรื่องจากภาพที่ผู้เรียนวาด
11. ผู้เรียนแต่ละคนเขียนเรื่องราวจากภาพที่ผู้เรียนวาด โดยเขียนในลักษณะที่เปรียบเทียบกับคำใหม่หรือกลุ่มคำใหม่ที่ผู้เรียนช่วยกันเลือก

ขั้นสรุป

12. ผู้เรียนทุกคนเปรียบเทียบผลงานทั้งสองครั้งของตนเอง แล้วผู้สอนสุ่มถามผู้เรียน 2 คน ให้แสดงความคิดเห็นที่มีต่อผลงานทั้งสองครั้ง

สื่อการเรียนรู้

1. เครื่องเล่น CD
2. CD เพลงบรรเลงแบบคลาสสิก
3. กระดาษวาดเขียน
4. สีน้ำ พู่กัน
5. น้ำหวาน, น้ำแข็ง
6. แก้วน้ำ
7. ลูกมะนาว

การวัดผลประเมินผล

ตรวจผลงาน

- การวาดภาพตามเสียงเพลง
- การเขียนเรื่องของผู้เรียน โดยใช้รูปวิเศษประเมินผลงานการเขียนเชิงสร้างสรรค์ซึ่งมีเกณฑ์การประเมิน 4 องค์ประกอบ คือ การคิดคล่อง การคิดยืดหยุ่น การคิดริเริ่ม และการคิดละเอียดลออ

>> พรหทัย ตันท์จิตานนท์

สำเร็จการศึกษา ปริญญาเอก ศึกษาศาสตร์ดุริยางค์บัณฑิต (ศษ.ด.) สาขาหลักสูตรและการสอน ปี พ.ศ. 2550 ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต(ศษ.ม.) สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา ปี พ.ศ. 2529 และปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์บัณฑิต (ศษ.บ.เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง) สาขาภาษาอังกฤษ ปี พ.ศ. 2527 จากมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ และประกาศนียบัตรหลักสูตรภาษาอังกฤษแบบเข้มข้น (Cert. of Intensive General English) จาก University of South Australia AUSTRALIA ปี พ.ศ. 2539 ประสบการณ์ทำงาน เริ่มรับราชการปี พ.ศ. 2529 ในตำแหน่ง อาจารย์ 1 ระดับ 4 ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ ระดับ 9 ประจำสาขาวิชาศิลปศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ และรองผู้อำนวยการกองการศึกษางานวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่